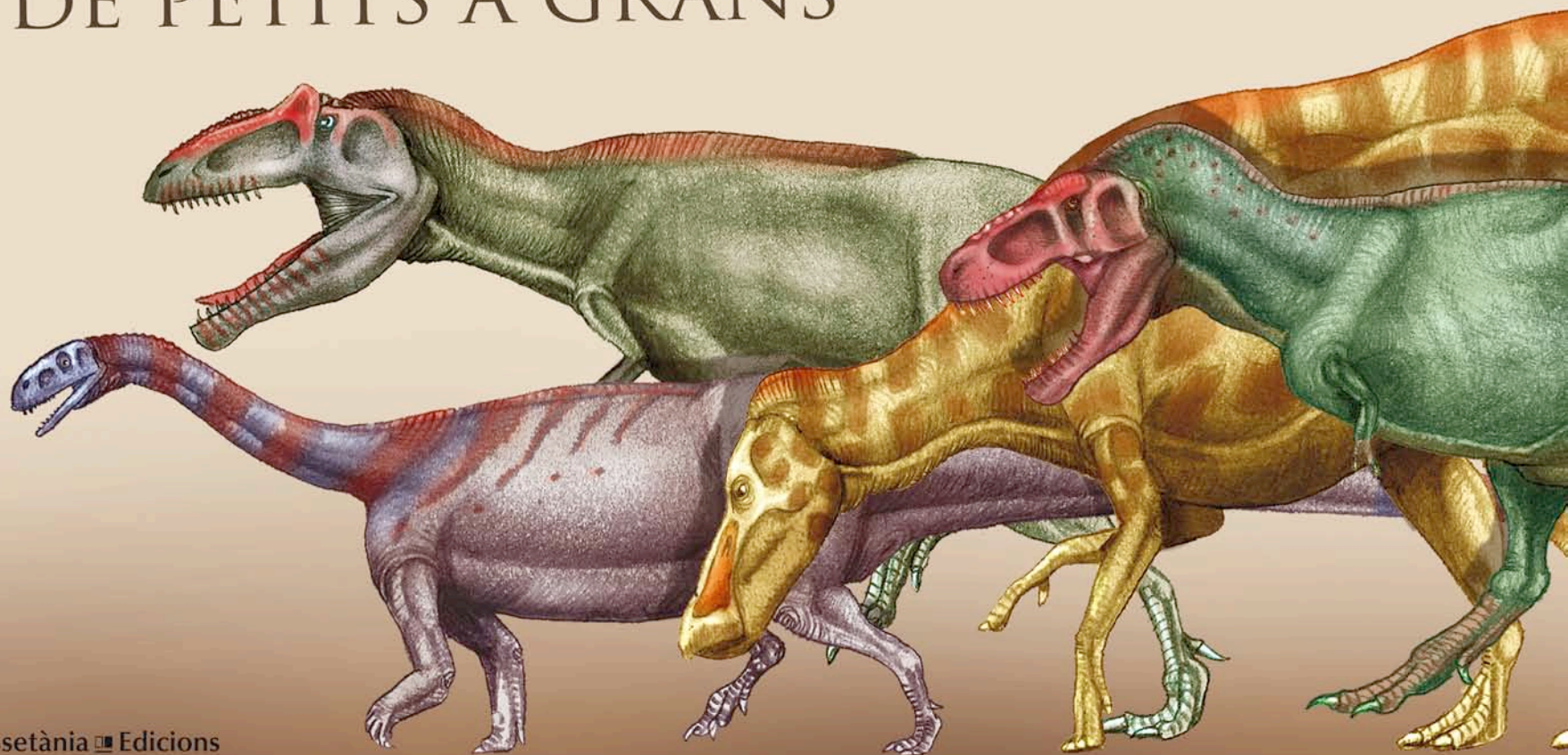

DINOSAURES

150 ANIMALS PREHISTÒRICS,
DE PETITS A GRANS

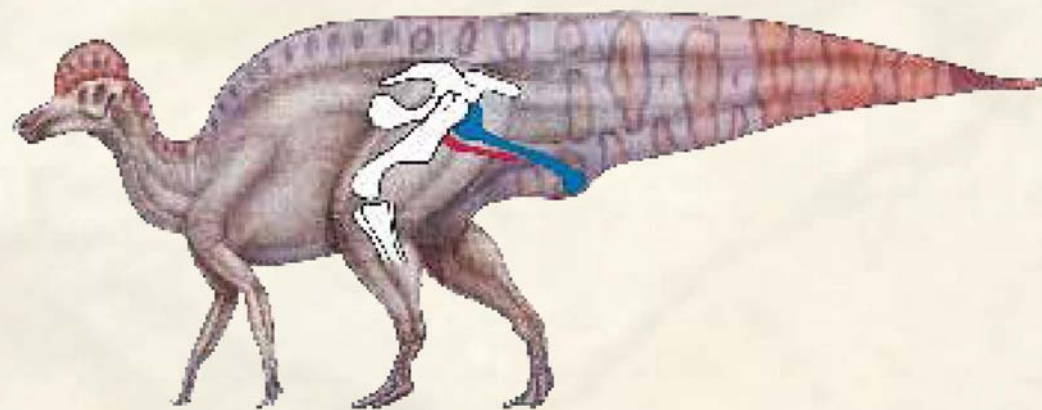
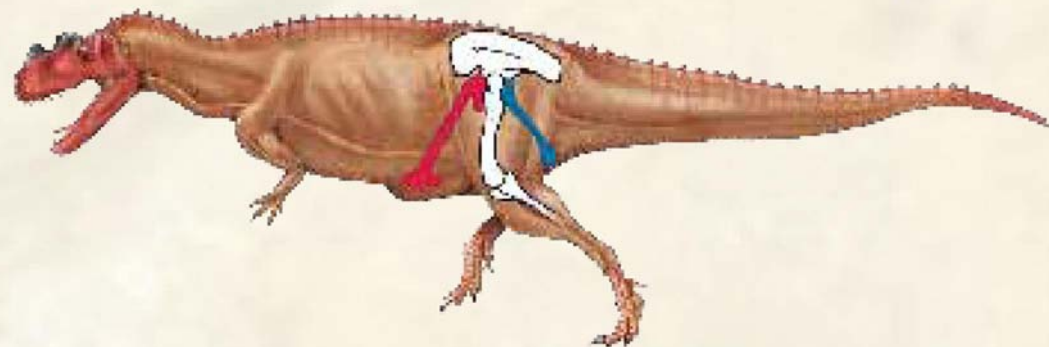

Dinosaures

Durant més d'un segle els dinosaures han fascinat tant els científics com el públic en general, joves i vells. La paraula *dinosaure* significa 'llangardaix terrible' i sintetitza la impressió que ens produeixen. Si bé alguns van ser els animals més grans que mai han trepitjat el nostre planeta, molts eren petits i àgils. Els dinosaures eren rèptils però, al contrari que els rèptils actuals, tenien les potes situades en posició vertical per sota del cos, com els mamífers, i no cap als costats, com la major part dels rèptils. Els primers dinosaures van ser originàriament petits animals bípedes, encara que moltes espècies posteriors van adquirir una postura quadrúpeda i la seva mida augmentà enormement. Durant els últims anys s'han acumulat proves científiques molt contundents que petits dinosaures carnívors van donar origen a les aus durant el període Juràssic. Per això, actualment, les aus se les classifica dins del grup dels dinosaures.

Es confon freqüentment els dinosaures amb altres tipus de rèptils antics, com els pterosaures alats, i els rèptils aquàtics ictiosaures, plesiosaures i mosasaures, que també apareixen en aquest llibre, encara que cap d'aquests era realment un dinosaure.

Els dinosaures van viure durant l'era Mesozoica, que abasta més de 160 milions d'anys des de mitjan període Triàssic, fa 230 milions d'anys, fins al final del període Cretaci, fa 65 milions d'anys, quan un gran asteroide va col·lisionar amb la Terra i va destruir una tercera part de tota la vida del planeta, incloent els pterosaures, els rèptils marins i tots els dinosaures, exceptuant les aus.

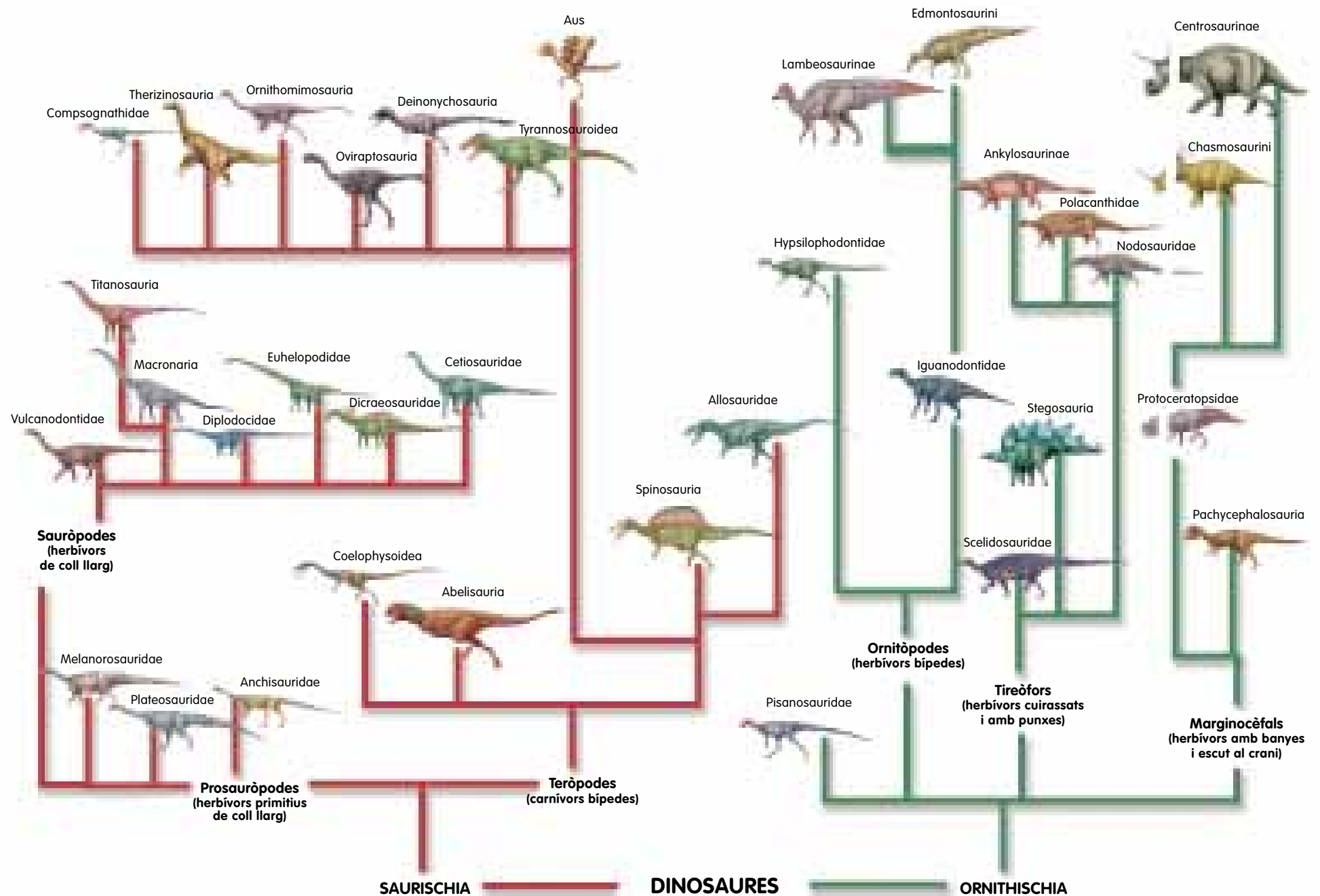

DOS GRANS GRUPS

Els dinosaures es classifiquen en dos grans grups, segons la posició dels ossos del maluc. Els Saurischia o 'maluc de rèptil' agrupen tots els carnívors i els dinosaures de coll llarg o sauròpodes i els seus avantpassats els prosauròpodes. Els Saurischia presenten l'os púbic (vermell) cap endavant i l'os isqui (blau) cap enrere. Els Ornithischia o 'maluc d'au' agrupen tots els herbívors ornitòpodes, tireòfors i marginocèfals; aquests presenten l'os púbic (vermell) i l'isqui (blau) cap enrere.

CLASSIFICACIÓ DELS DINOSAURES

Tots els dinosaures van evolucionar a partir d'un antecessor comú i no van trigar a divergir en dues línies evolutives: els Ornithischia i els Saurischia. Aquestes, al seu torn, es van subdividir en moltes famílies.

DE 0-1 METRES

1

LIAOXIORNIS (OCELL DE LIAONING)

La més petita de totes les aus primitives conegudes. Es coneix per un esquelet complet trobat a la Xina datat fa 130 milions d'anys. Alguns científics pensen que l'esquelet trobat pertany a un pollet. Liaoxiornis era una au que s'alimentava d'insectes, era un volador actiu.

LONGITUD: 8 centímetres

2

EPIDEXIPTERYX (VENTALL DE PLOMES)

Dinosaure carnívor o teròpode que va viure fa 140 milions d'anys, en el que és avui la Xina. Epidexipteryx presenta dents només a la part frontal de la mandíbula; són inusualment llargues i projectades cap endavant. Desconeixem la seva utilitat. A la cua hi tenia unes plomes llargues que utilitzava exclusivament, com fa avui dia el paó, com a reclam durant l'època d'aparellament.

LONGITUD: 30 centímetres

3

COMPSOGNATHUS (MANDÍBULA BELLA)

Dinosaure carnívor, teròpode, que va viure fa 150 milions d'anys en el que és avui Europa. Els paleontòlegs han trobat dos fòssils ben preservats de Compsognathus i fins i tot les restes de petits llargardaixos que es preserven en els estómacs d'ambdós espècimens.

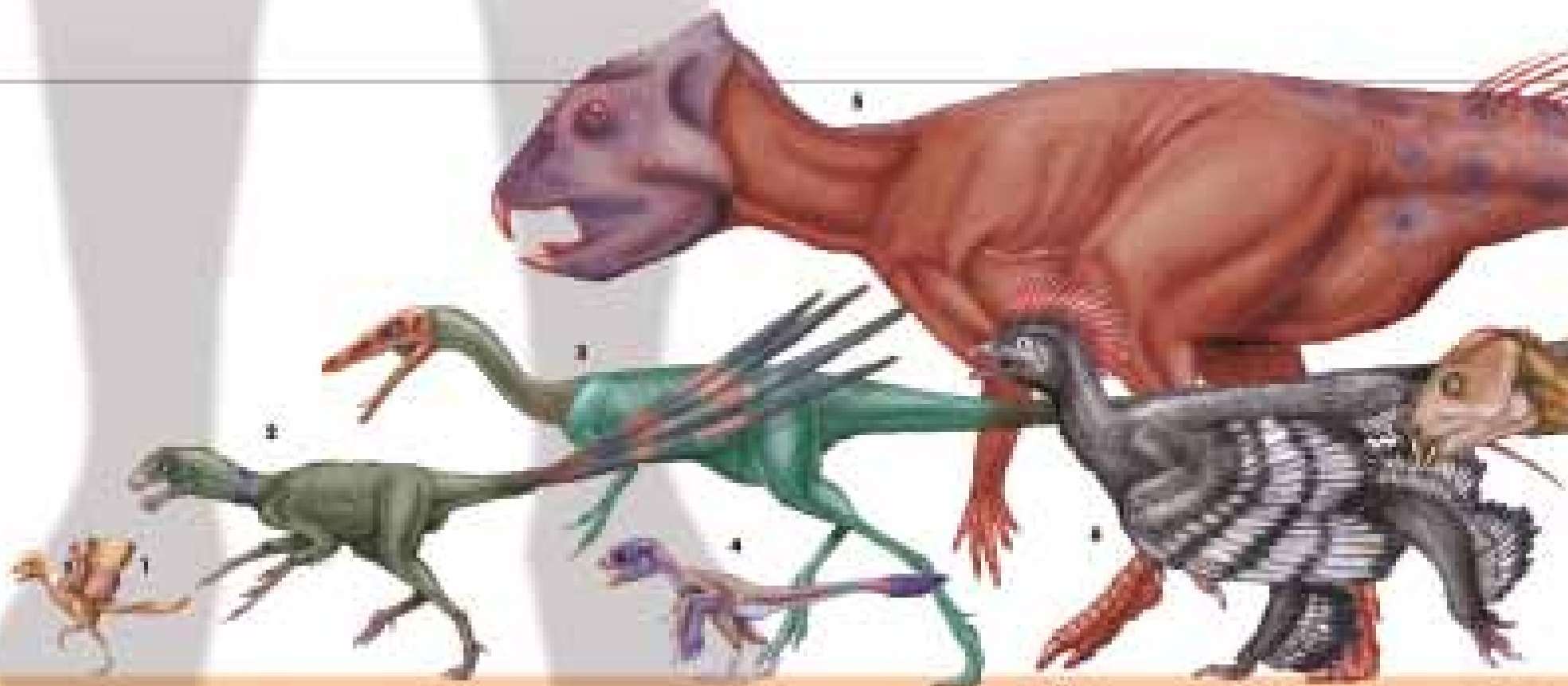
LONGITUD: 55 centímetres

4

EPIDENDROSAURUS (RÈPTIL DELS ARBRES)

Dinosaure carnívor, teròpode, que vivia als arbres, encara que no era capaç de volar. L'epidendrosaure va viure fa 150 milions d'anys en el que és avui la Xina. El tercer dit d'Epidendrosaurus és molt llarg i és probable que l'utilitzés per extreure larves d'insectes dels troncs dels arbres.

LONGITUD: 15 centímetres

Línia temporal

TRIÀSIC

JURÀSSIC

5

ARCHAEOCERATOPS (CARA AMB BANYES ANTIGA)

Dinosaure herbívor marginocèfal amb banyes, encara que l'Archaeoceratops era tan primitiu que no havia desenvolupat aquestes estructures defensives. La seva principal defensa era una carrera ràpida, ja que podia desplaçar-se de manera bípeda o quadrúpeda. Va viure fa 130 milions d'anys a la Xina.

LONGITUD: 70 centímetres

6

ANCHIORNIS (GAIREBÉ AU)

Dinosaure carnívor, teròpode, que va viure a final del període Juràssic, fa 155 milions d'anys, en el que és avui la Xina. A causa de l'exquisida preservació d'un dels fòssils d'aquest animal, l'Anchiornis es va convertir en el primer dinosaure del qual es va determinar la seva coloració en vida, que era blanca, negra i amb una cresta vermella.

LONGITUD: 40 centímetres

7

MICROPACHYCEPHALOSAURUS (PETIT RÈPTIL DE CAP GRUIXUT)

Dinosaure herbívor, marginocèfal, de cap gruixut. És el dinosaure amb el nom més llarg. Va viure fa 70 milions d'anys a la Xina. Té la part posterior del crani engruixida, formant una cúpula baixa, molt dura, que li servia per competir amb altres mascles de la seva espècie pel lideratge del grup.

LONGITUD: 50 centímetres

8

PISANOSAURUS (RÈPTIL DE PISANO)

És el dinosaure herbívor ornitòpode més primitiu. Va viure a final del període Triàsic, fa 220 milions d'anys, en el que avui és Sud-amèrica. Va ser presa de dinosaures carnívors, els quals ja havien aparegut 10 milions d'anys abans, també a Amèrica del Sud.

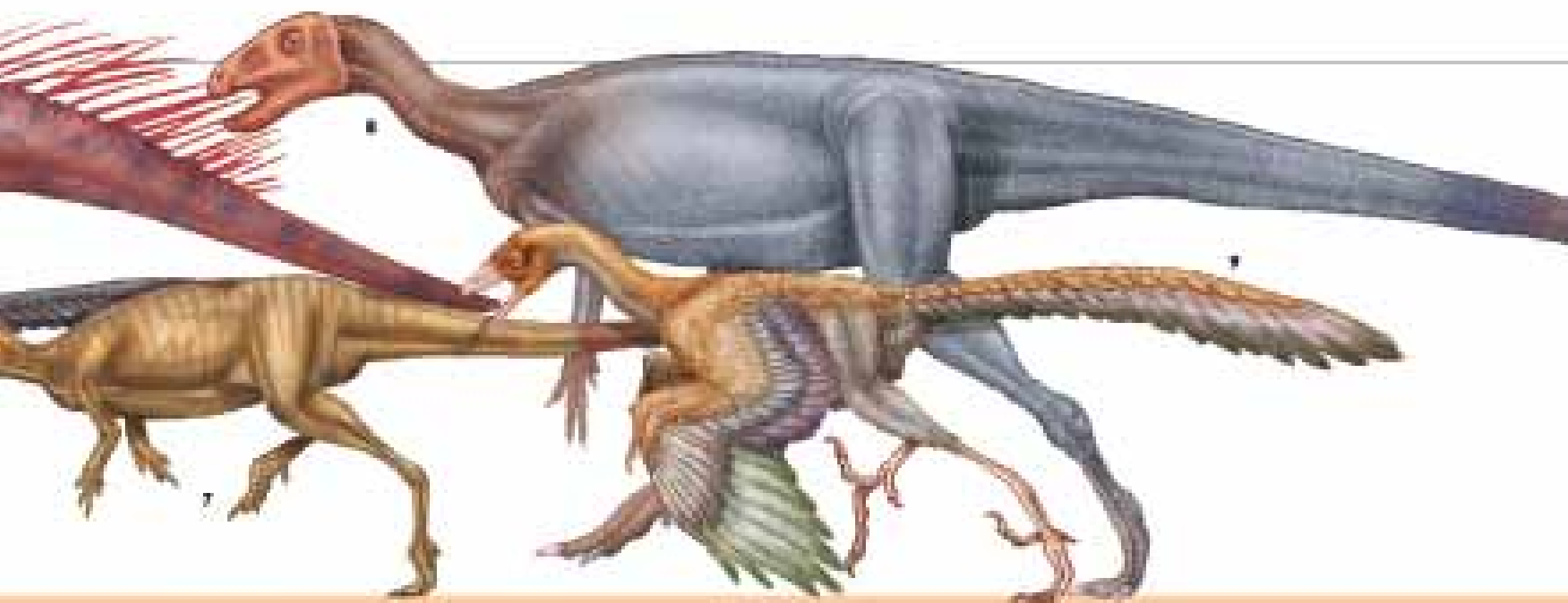
LONGITUD: 90 centímetres

9

ARCHAEOPTERYX (ALA ANTIGA)

Una de les aus més primitives que es coneixen. Va viure fa 150 milions d'anys a Europa. Les seves característiques permeten convertir-lo en el model més clar per estudiar la transició entre dinosaures i aus. No se sap amb certesa si podien batre les ales amb força i realitzar un vol complet, o només planejar.

LONGITUD: 45 centímetres

CRETACI

Milions
d'anys

D'1 a 3 METRES

1

DILONG (DRAC EMPERADOR)

Dinosaure carnívor, teròpode, trobat a Xina, que va viure fa 135 milions d'anys. Està estretament emparentat amb el Tyrannosaurus, encara que és molt més primitiu i petit. Dilong presentava un plomatge que no li permetia volar; segurament la seva funció era conservar l'escalfor corporal.

LONGITUD: 1,6 metres

2

FULGUROTHERIUM (BÈSTIA DEL LLAMPEC)

Dinosaure herbívor ornitòpode molt àgil, pertanyent als anomenats 'dinosaurès gasela' o Hypsilofodonts. Va viure fa 134 milions d'anys en el que avui és Austràlia. Al principi es va pensar que es tractava d'un teròpode carnívor. Vivia en grups i utilitzava el seu bec corni per arrencar fulles.

LONGITUD: 1,2 metres

3

BEIPIAOSAURUS (RÈPTIL DE BEIPIAO)

Dinosaure omnívor pertanyent al grup dels teròpodes. Va viure en el que avui és la Xina fa 130 milions d'anys. Beipiaosaurus té un bec desdentat. Les impressions de la pell indiquen que el seu cos estava cobert per fibres similars a plomes suaus.

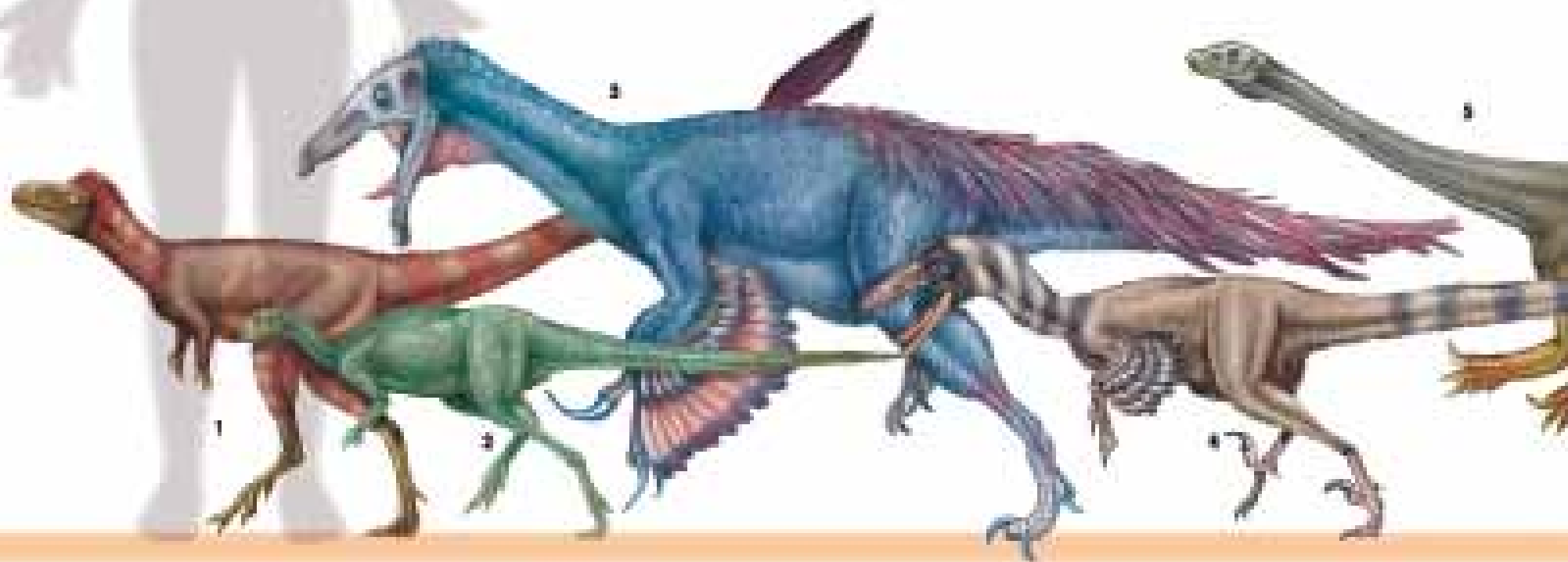
LONGITUD: 2 metres

4

VELOCIRAPTOR (CAÇADOR VELOÇ)

Va viure en el que avui és Mongòlia, fa 70 milions d'anys. Era un petit caçador teròpode proveït d'una urpa corbada al tercer dit de cada peu, que utilitzava per apunyalat les seves preses. Caçava en grups. Una característica notable del velociraptor és que estava cobert de plomes, encara que mai no va poder volar.

LONGITUD: 1,8 metres

Línia temporal

TRIÀSIC

JURÀSSIC

201

179

5

ANCHISAURUS**(RÈPTIL PROPER)**

Va viure, fa 200 milions d'anys, en el que avui és Amèrica del Nord i possiblement a d'altres llocs del món. L'Anchisaurus és un herbívor primitiu de coll llarg o prosauròpode, que caminava utilitzant dues o quatre potes i s'alimentava de la vegetació que arrencava amb l'ajuda de la seva gran urpa del polze, que també utilitzava com a arma defensiva.

LONGITUD: 2,6 metres

6

BAGACERATOPS**(CARA DE PETITS BANYES)**

Va viure en el que avui és la Xina fa 80 milions d'anys. Era del grup de dinosaures marginocèfals amb banyes. És bastant primitiu i no té cap banya, però sí una petita prominència al musell.

LONGITUD: 1 metre

7

COELOPHYSIS**(FORMA BUIDA)**

Dinosaure carnívor, teròpode, molt primitiu, que va viure en el que avui són els Estats Units d'Amèrica fa 215 milions d'anys. Durant molt temps es va pensar que el Coelophysis era caníbal perquè es van trobar espècimens juvenils "dins" les cavitats abdominals d'alguns adults. Més tard es va descobrir que les restes de les suposades cries pertanyien a petits rèptils que formaven part de la seva dieta.

LONGITUD: 3 metres

8

MINMI**(DE MINMI, UN PENYA-SEGAT AUSTRALIÀ)**

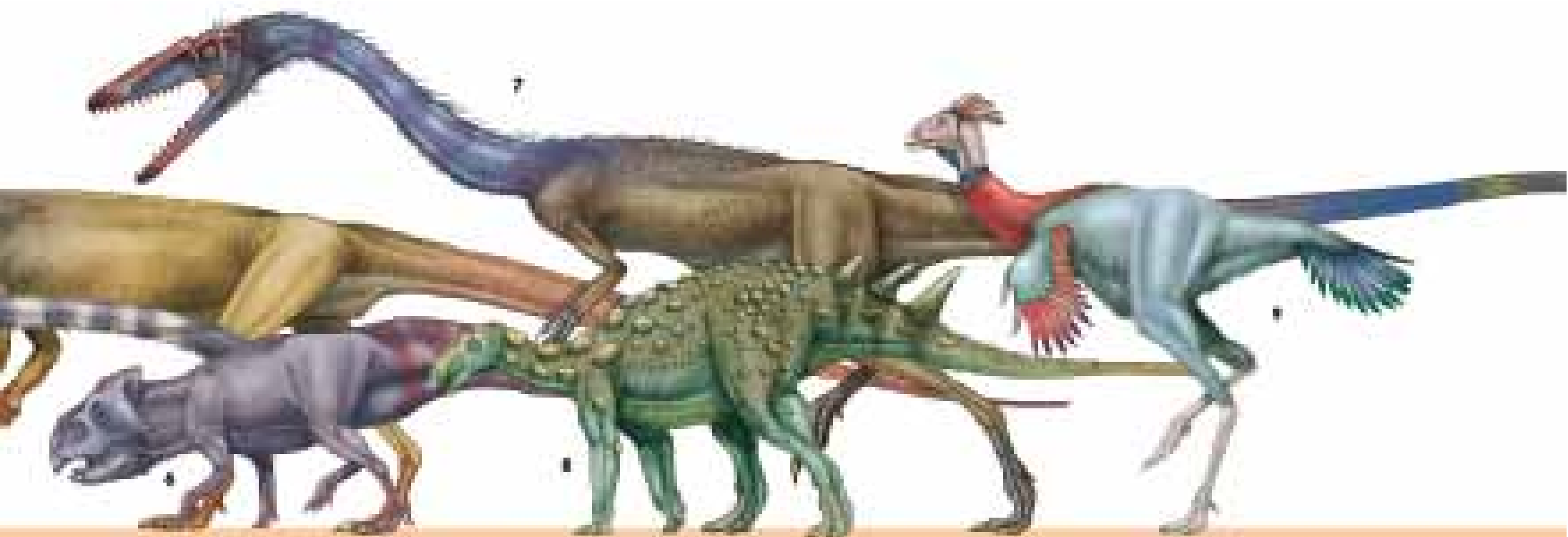
Va viure en el que avui és Austràlia fa 130 milions d'anys. Minmi és un dels dinosaures tireòfors cuirassats més petits. Hi ha evidències directes sobre l'alimentació de Minmi, ja que es coneix el contingut intestinal d'un espècimen que consisteix en fibres vegetals, fruita i llavors esfèriques de falgueres.

LONGITUD: 1,5 metres

9

CAUDIPTERYX**(CUA EMPLOMALLADA)**

Un estrany dinosaure omnívor pertanyent al grup dels teròpodes que va viure en el que avui és la Xina fa 125 milions d'anys. La cua del Caudipteryx es desplegava i actuava com a estabilitzador quan corria, tot i que també podia haver servit per espantar els enemics o per atreure la parella.

LONGITUD: 1 metre**CRETACI**
 Milions
d'anys

DE 3 a 6 METRES

1

SCOLIDOSAURUS (RÈPTIL EXTREMITATS)

Al ser un dels tireòfors o dinosaures cuirassats més primitius, la classificació exacta de l'escelidosàure dins d'una família ha estat tema de debat. Finalment se'l va incloure dins la seva pròpia, la dels escelidosàurids. Va viure a principi del període Juràssic, fa entre 208 i 194 milions d'anys, en el que avui és Europa i Amèrica del Nord. És un herbívor que es podia desplaçar a quatre o a dues potes.

LONGITUD: 4 metres

2

CERATOSAURUS (RÈPTIL AMB BANYA)

Dinosaure carnívor, teròpode, que va viure a final del període Juràssic, fa entre 152 i 145 milions d'anys, en el que és avui Amèrica del Nord, Àfrica i Europa. La seva cua tèn la forma de la d'un cocodril. Això suggereix que era un bon nedador i caçador de preses aquàtiques com peixos i rèptils. Tot i així, també podia alimentar-se de grans dinosaures.

LONGITUD: 6 metres

3

TETHYSHADROS (HADROSAURE DEL MAR DE TETIS)

Dinosaure herbívor, ornitòpode, de bec d'ànec, que va viure a final del període Cretaci, fa 70 milions d'anys, en el que és avui Europa. La seva mida petita és a causa del procés de nanisme insular que experimenten alguns organismes que viuen en illes. El lloc on va ser trobat devia formar part de l'Illa Adriàtica-Dinàrica, una de les illes de l'arxipèlag europeu.

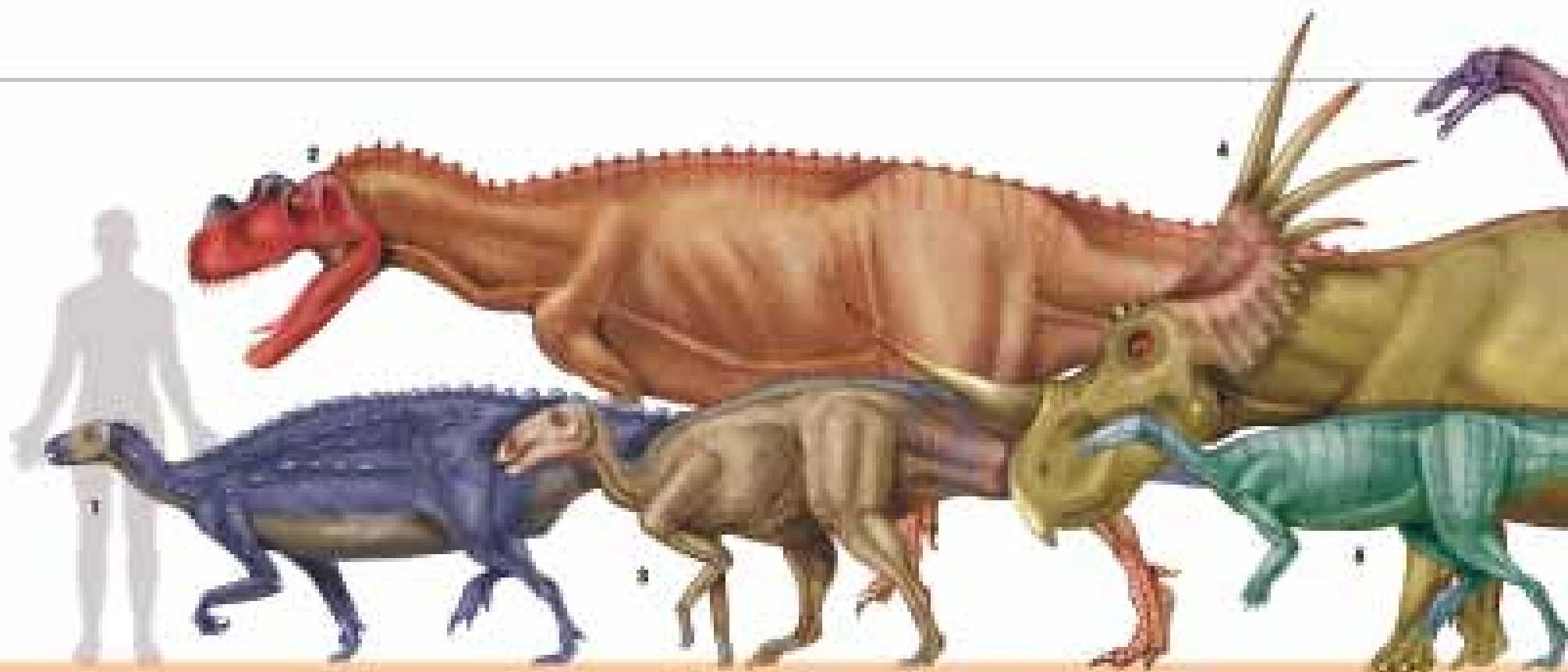
LONGITUD: 3,3 metres

4

STYRACOSAURUS (RÈPTIL ESPINÓS)

Va viure a finals del Cretaci, fa 75 milions d'anys, en el que és avui Amèrica del Nord. És un herbívor marginocèfal banyut molt ben armat. La gran banya del seu nas arriba a mesurar més de 60 centímetres de llarg. Tenim constància que aquest dinosaure vivia en grup.

LONGITUD: 5,5 metres

Línia temporal

TRIÀSIC

JURÀSSIC

201

199

5

THESCOSAURUS (RÈPTIL MERAVELLÓS)

Dinosaure ornitòpode herbívor pertanyent als anomenats 'dinosauris gasela' o hipsilofodonts, que va viure a final del període Cretaci, fa entre 73 i 67 milions d'anys, en el que avui és Amèrica del Nord. Un espècimen desenterrat el 1993 a Dakota del Sud va atreure l'atenció dels mitjans quan es van trobar empremtes del cor en un fòssil d'aquest dinosaure.

LONGITUD: 4 metres

6

GALLIMIMUS (IMITADOR DE GALLINA)

Dinosaure omnívor teròpode, que va viure a finals del període Cretaci, fa entre 83 i 65 milions d'anys, en el que avui és Àsia. A causa de la seva constitució lleugera i les seves llargues potes posteriors estava adaptat per a la carrera, i aconseguia una velocitat màxima de 60 km/h. Actualment hi ha constància que tenia ales i plomes, encara que no podia volar.

LONGITUD: 6 metres

7

GASTONIA (DE ROBERT GASTON)

Dinosaure tireòfor cuirassat que va viure a principi del període Cretaci, fa 125 milions d'anys, en el que avui és Amèrica del Nord. Presenta una forta cuirassa que li cobreix tot el llom, especialment reforçada a la part del sacre. Té una sèrie d'espines, però no s'ha pogut determinar encara quantes eren ni la seva distribució sobre la cuirassa.

LONGITUD: 5 metres

8

EUROPASAURUS (RÈPTIL D'EUROPA)

Dinosaure herbívor de coll llarg o sauròpode que va viure a finals del Juràssic, fa 150 milions d'anys, en el que avui és Europa. Ha estat identificat com un exemple de nanisme insular, resultat de l'aïllament en una illa dins de la conca de la Baixa Saxònia. Els fòssils trobats pertanyen a diversos Europasaurus que van morir junts; això indica que vivien en ramats.

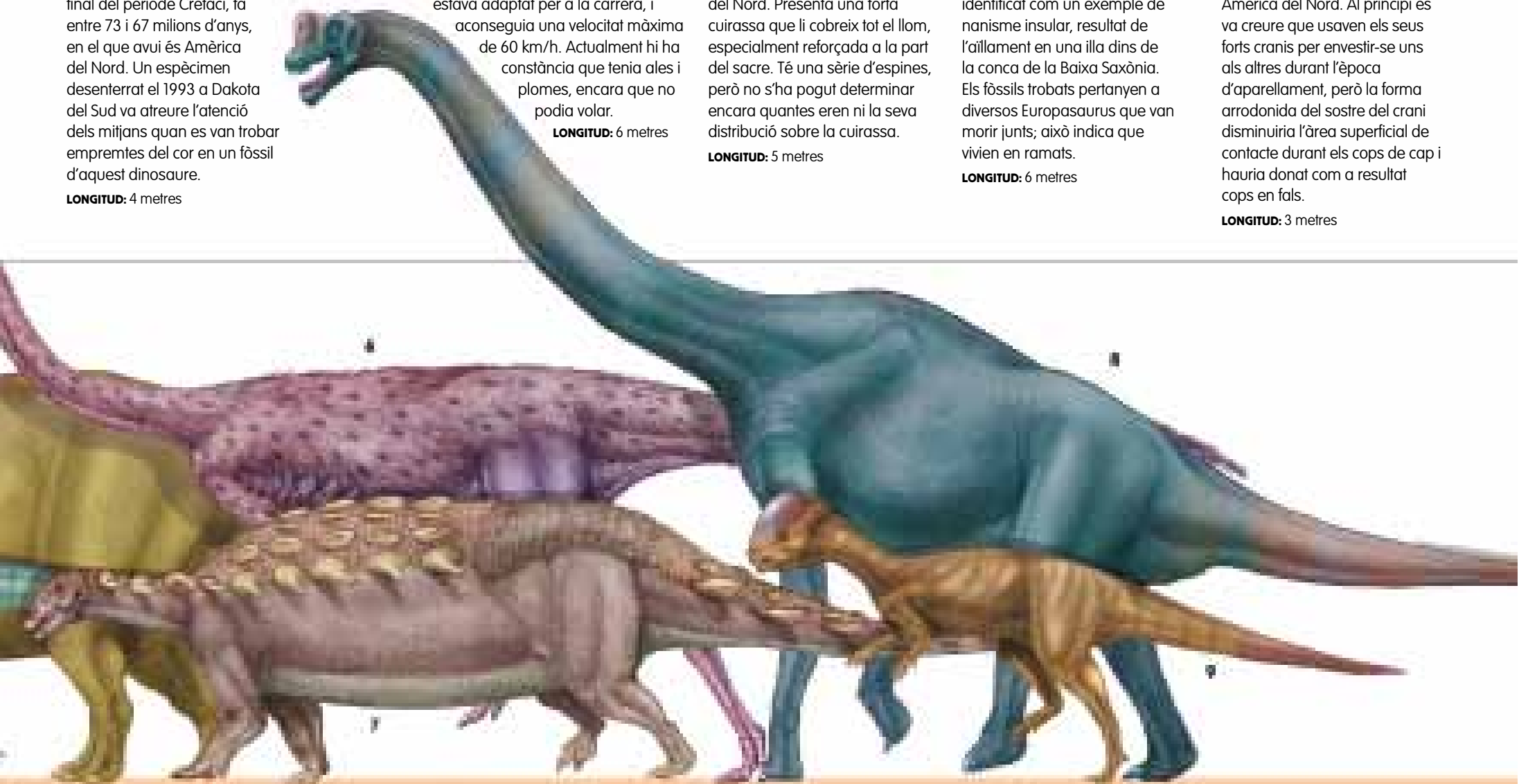
LONGITUD: 6 metres

9

STEGOCERAS (SOSTRE CORNI)

Dinosaure herbívor marginocèfal de cap gruixut. Va viure a final del període Cretaci, fa 80 milions d'anys, en el que avui és Amèrica del Nord. Al principi es va creure que usaven els seus forts cranis per envestir-se uns als altres durant l'època d'aparellament, però la forma arrodonida del sostre del crani disminuiria l'àrea superficial de contacte durant els cops de cap i hauria donat com a resultat cops en fals.

LONGITUD: 3 metres

CRETACI

Milions
d'anys

DE 6 a 9 METRES

1

CHASMOSAURUS (RÈPTIL EXTREMITATS)

Dinosaure herbívor marginocèfal banyut amb una enorme gorgera que li cobreix les espatlles i el coll i que l'utilitzava per dissuadir els depredadors i atreure la seva parella. Va viure a final del període Cretaci, fa 70 milions d'anys, en el que avui és Amèrica del Nord.

LONGITUD: 6 metres

2

GIGANTORAPTOR (LLADRE GEGANT)

Dinosaure omnívor, teròpode. Igual que els ocells, té un bec sense dents i, encara que no tenim cap evidència directa que tenia plomes, ho podem deduir basant-nos en el fet que Gigantoraptor era un membre de la família dels oviraptorosaures, grup conegut per incloure moltes espècies emplomallades. Va viure a final del període Cretaci, fa 80 milions d'anys, en el que avui és Àsia.

LONGITUD: 8 metres

3

TUOJIANGOSAURUS (RÈPTIL DE TUOJIANG)

Dinosaure herbívor, tireòfor, amb pues, que va viure a final del període Juràssic, fa entre 157 i 152 milions d'anys, en el que avui és Àsia. Té dues fileres de pues al llarg de l'esquena. També presenta dues pues a cada costat de l'extrem de la cua que utilitzava com a defensa. En els tireòfors amb pues o estegosaúrids, aquesta estructura defensiva era molt típica.

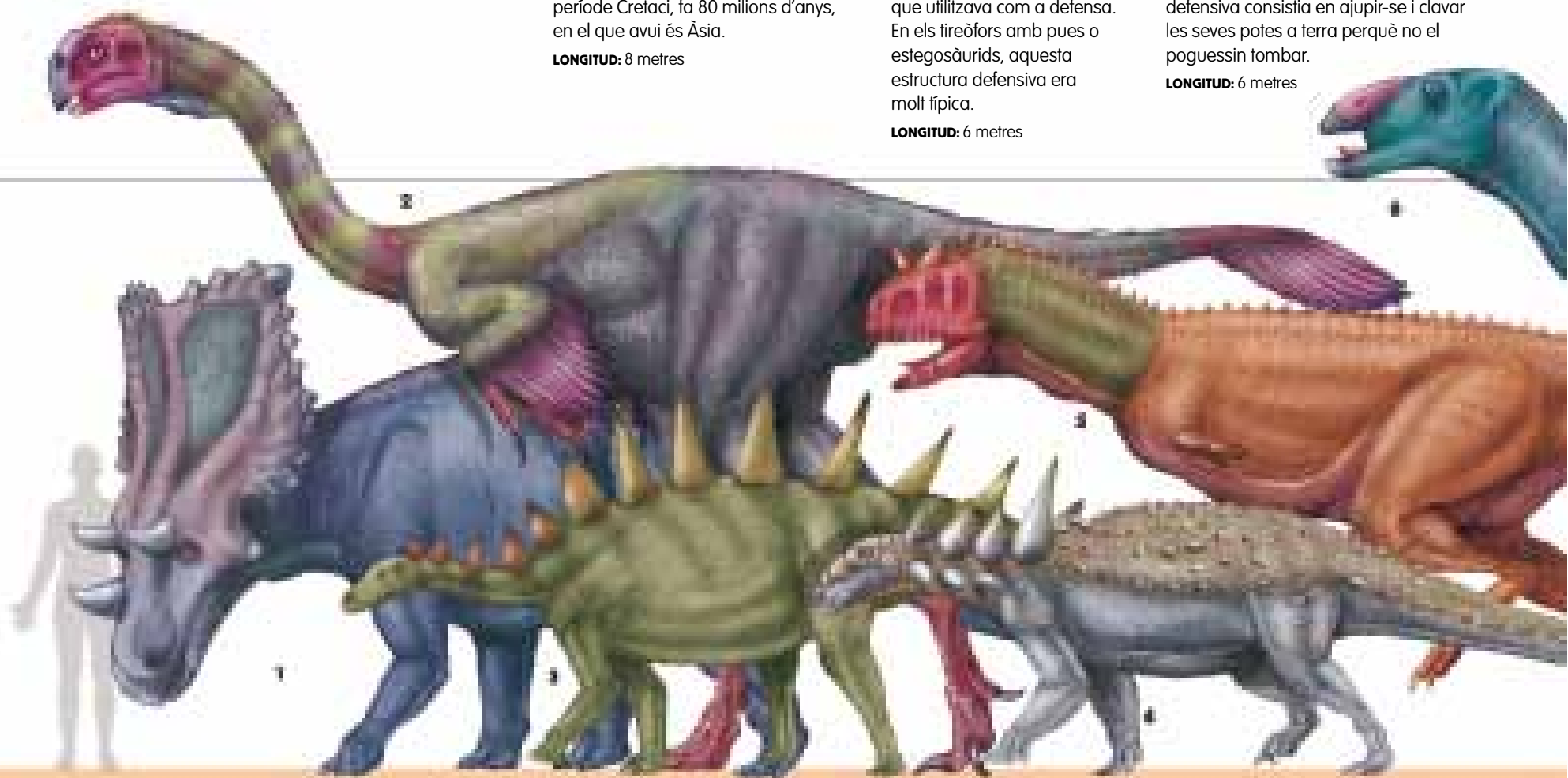
LONGITUD: 6 metres

4

SAUROPELTA (RÈPTIL ESCUT)

Dinosaure herbívor, tireòfor cuirassat que va viure a mitjan del període Cretaci, fa entre 110 i 99 milions d'anys, en el que avui és Amèrica del Nord. El seu cos està proveït d'una cuirassa dura, reforçada per enormes espines que facilitaven la seva defensa davant els atacs dels seus depredadors. El seu únic punt feble era el seu abdomen. Així, doncs, la seva tàctica defensiva consistia en ajupir-se i clavar les seves potes a terra perquè no el poguessin tombar.

LONGITUD: 6 metres

Línia temporal

TRIÀSIC

JURÀSSIC

201

199

5

CARNOTAURUS**(TAURE CARNÍVOR)**

Dinosaure carnívor, teròpode. El més notable d'aquest dinosaure és la presència de dues petites banyes sobre els ulls. És l'únic dinosaure carnívor que mostra aquesta característica, encara que no en coneixem la utilitat. També es van trobar impressions fòssils de la pell que presentaven petits tacs ossis. Va viure a la fi del període Cretaci, fa entre 71 i 65 milions d'anys, en el que avui és Sud-amèrica.

LONGITUD: 7,5 metres

6

IGUANODON**(DENT D'IGUANA)**

Dinosaure herbívor ornitòpode que va viure a principi del període Cretaci, fa entre 130 i 120 milions d'anys, en el que avui és Europa. Iguanodon és a mig camí entre els primitius hipsilofodòntids o 'dinosauris gasela', bípedes i ràpids, i la culminació dels ornitòpodes en els dinosauris de bec d'ànec, els hadrosàurids. La seva principal característica són les seves grans urpes als polzes, que utilitzava per defensar-se dels depredadors.

LONGITUD: 9 metres

7

TSINTAOSAURUS**(RÈPTIL DE TSINGTAO)**

Dinosaure herbívor ornitòpode de bec d'ànec. Va viure a final del període Cretaci, fa 70 milions d'anys, en el que avui és Àsia. Conegut com a 'dinosaure unicorn', té una cresta en forma de banya al front, tot i que encara hi ha dubtes sobre la seva funció; potser sostenia una mena de vela que feia servir durant el festeig per trobar una femella.

LONGITUD: 8 metres

8

PLATEOSAURUS**(RÈPTIL PLA)**

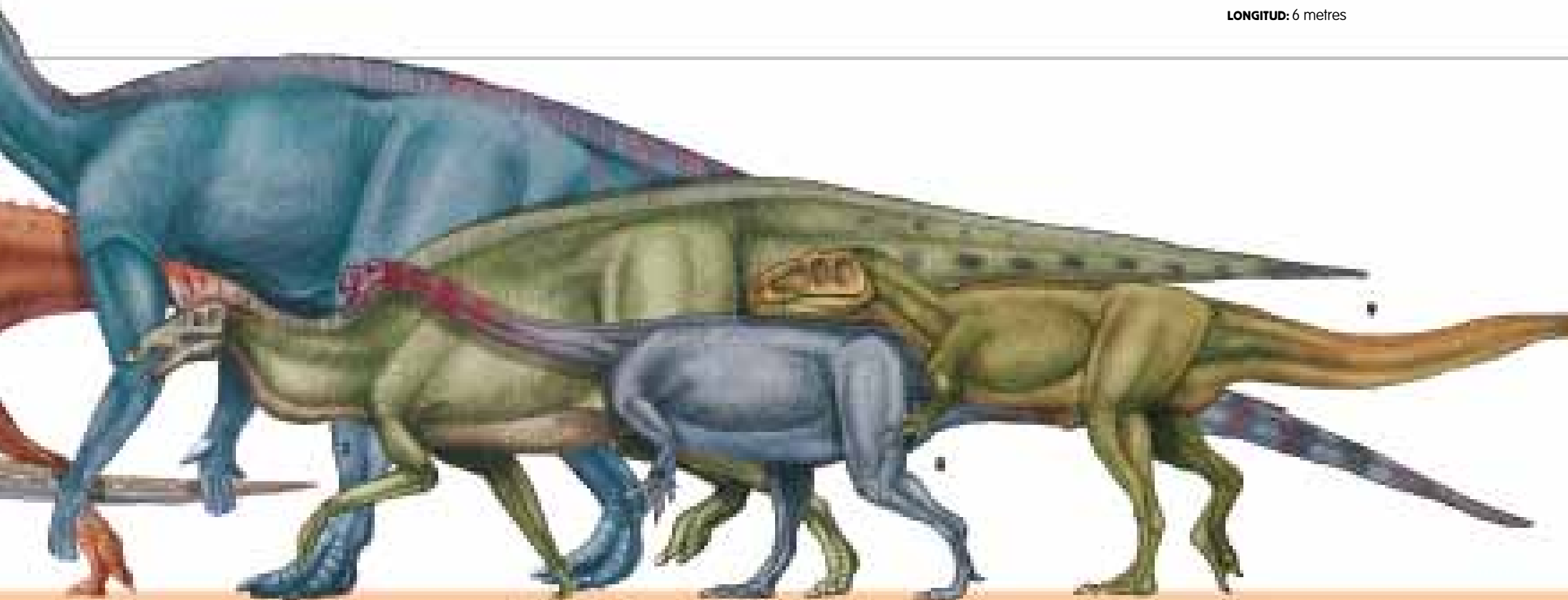
Dinosaure herbívor primitiu de coll llarg o prosauròpode que caminava utilitzant dues o quatre potes. Va viure a final del període Triàsic, fa entre 214 i 204 milions d'anys, en el que avui és Europa i Groenlàndia. En el polze de cada mà presenta una gran urpa que probablement utilitzava com a defensa i per recollir l'aliment.

LONGITUD: 8 metres

9

MEGALOSAURUS**(RÈPTIL GRAN)**

Dinosaure carnívor, teròpode, que va viure a final del període Juràssic, fa 166 milions d'anys, en el que avui és Europa i possiblement també Amèrica, Àsia i Àfrica. És el primer dinosaure que es va descriure i va ser anomenat per primer cop el 1827. Durant molt temps el terme *megalosaure* va ser una mena de "barrejadissa" usada per classificar moltes classes de grans teròpodes. En els darrers anys, la major part de les espècies classificades dins aquest grup n'han estat excloses.

LONGITUD: 6 metres**CRETACI**

140

Milions
d'anys

166

DE 9 A 12 METRES

1

ANKYLOSAURUS (RÈPTIL CUIRASSAT)

Dinosaure herbívor tireòfor cuirassat, que va viure a finals del període Cretaci, fa entre 68 i 65 milions d'anys, en el que avui és Amèrica del Nord. Igual que altres membres de la seva família, l'anquilosaure es distingeix per la seva pesada armadura i un gran mall ossi al final de la cua. Encara que les seves restes fòssils són escasses, Ankylosaurus és considerat el dinosaure cuirassat més gran, destacat i representatiu.

LONGITUD: 10 metres

2

ALLOSAURUS (RÈPTIL DIFERENT)

Dinosaure carnívor, teròpode, que va viure a final del període Juràssic, fa entre 156 i 144 milions d'anys, en el que avui és Amèrica del Nord i Europa, encara que també se n'han trobat fòssils a Àfrica i Àsia. El gran nombre de restes d'al·losaure trobades en un mateix lloc fa pensar que formava grups per caçar enormes dinosaures de coll llarg que compartiren el paisatge amb ell.

LONGITUD: 12 metres

3

TRICERATOPS (CARA AMB TRES BANYES)

Dinosaure herbívor marginocèfal cornut, que va viure a final del període Cretaci, fa entre 68 i 65 milions d'anys, en el que avui és Amèrica del Nord. El triceratop és un dels més reconeguts de tots els dinosaures. La funció de la gorgera que envolta el seu coll és defensiva, encara que també era utilitzada durant el festeig sexual i en exhibicions de dominància.

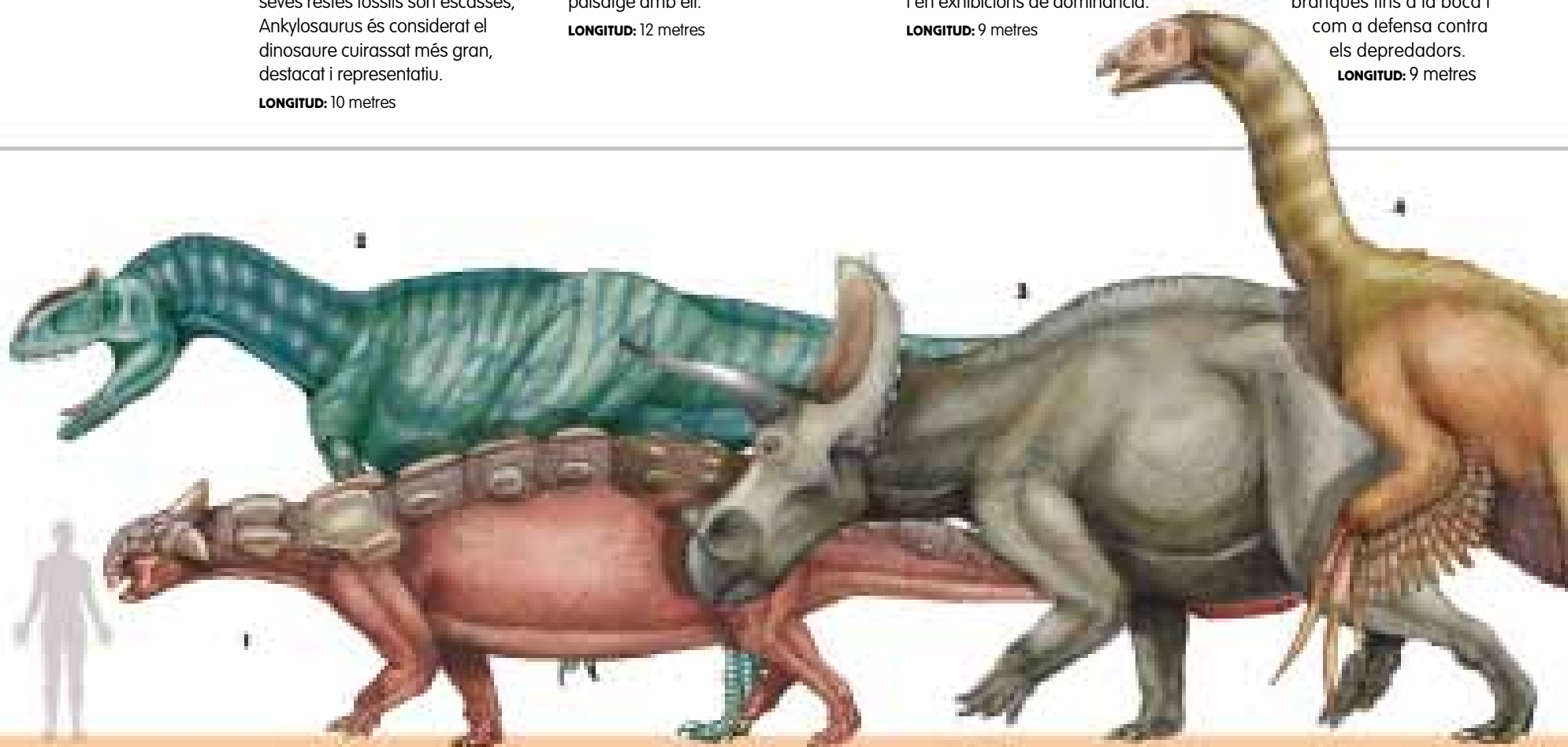
LONGITUD: 9 metres

4

THERIZINOSAURUS (RÈPTIL DALLA)

Dinosaure teròpod, que va viure a final del període Cretaci, fa entre 70 i 65 milions d'anys, en el que avui és Àsia. Té unes gegantines urpes a les mans, de 70 cm cadascuna. Els hàbits alimentaris del therizinosau són desconeguts; és possible que Therizinosaurus fos herbívor i que utilitzés les seves enormes urpes per portar-se les branques fins a la boca i com a defensa contra els depredadors.

LONGITUD: 9 metres

Línia temporal

TRIÀSIC

JURÀSSIC

201

144

5

PARASAUROLOPHUS (PROPER AL RÈPTIL CRESTAT)

Dinosaure herbívor ornitòpode de bec d'ànec, que va viure a final del període Cretaci, fa entre 83 i 71 milions d'anys, en el que avui és Amèrica del Nord. Caminava tant de manera bípeda com quadrúpeda. Parasaurolophus té una estranya cresta al cap, que utilitzava com a ressonador acústic per comunicar-se a llargues distàncies.

LONGITUD: 10 metres

6

BRACHYLOPHOSAURUS (RÈPTIL DE CRESTA CURTA)

Dinosaure herbívor ornitòpode de bec d'ànec que va viure a final del període Cretaci, fa entre 83 i 71 milions d'anys, en el que és avui Amèrica del Nord. Té una petita cresta òssia i una placa com una paleta sobre el sostre del crani. Alguns investigadors han suggerit que aquesta estructura servia per empènyer en combats entre mascles rivals.

LONGITUD: 11 metres

7

STEGOSAURUS (RÈPTIL TEULADA)

Dinosaure herbívor tireòfor cuirassat que va viure a final del període Juràssic, fa entre 156 i 144 milions d'anys, en el que avui és Amèrica del Nord. L'arsenal de plaques i de pues de l'estegosaure ha estat tema de moltes conjectures. Les espines van ser utilitzades molt probablement per a la defensa, mentre que les plaques, a part de servir com a mecanisme defensiu, també s'ha proposat que eren una estructura d'exhibició i plaques de termoregulació.

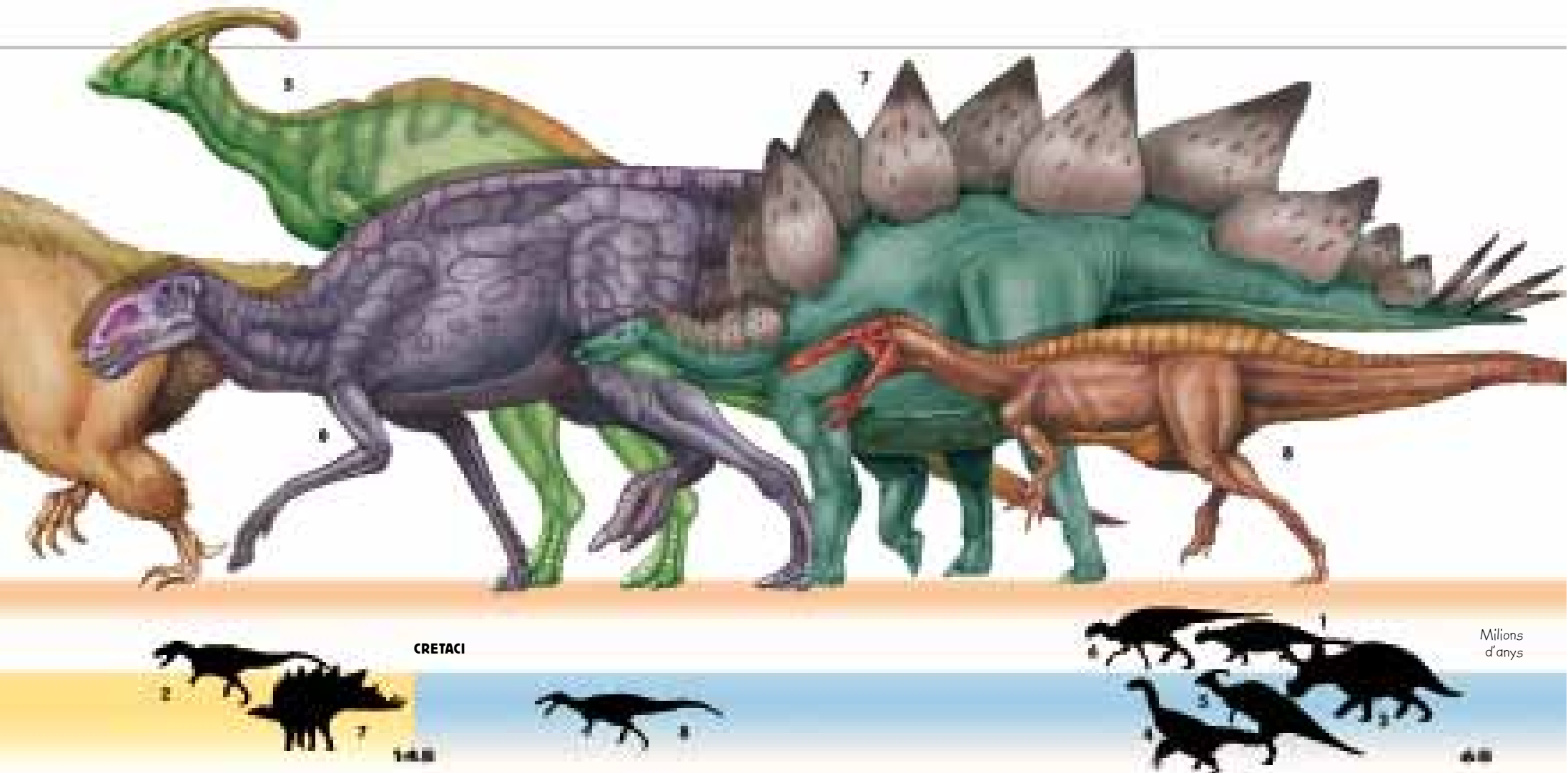
LONGITUD: 9 metres

8

BARYONYX (ARPA PESADA)

Dinosaure carnívor teròpode, que va viure a mitjan període Cretaci, fa 125 milions d'anys, en el que és avui Europa i possiblement Àfrica. És un dels pocs dinosaures piscívors coneguts, amb adaptacions especialitzades per al cas, un musell llarg i estret, unes mandíbules plenes de dents serrades i urpes com ganxos que li eren molt útils per aferrar els relliscosos peixos.

LONGITUD: 9 metres

Index

A

Abrosaurus, 15
Alamosaurus, 16
Alanqa, 45
Allosaurus, 12
Amargasaurus, 15
Ampelosaurus, 17
Amphicoelias, 20
Anchiornis, 5
Anchisaurus, 7
Anhanguera, 43
Ankylosaurus, 12
Anurognathus, 38
Apatosaurus, 18
Archaeoceratops, 5
Archaeopteryx, 5
Argentinosaurus, 21
Aristonectes, 31

B

Bagaceratops, 7
Baryonyx, 13
Beipiaosaurus, 6
Brachauchenius, 32
Brachiosaurus, 19
Brachylophosaurus, 13
Brachypterygius, 26

C

Camarasaurus, 17
Campylognathoides, 40
Carinodens, 26
Carnotaurus, 11
Caudipteryx, 7
Caulkicephalus, 42
Ceratosaurus, 8
Cetiosaurus, 17
Chaohusaurus, 24
Chasmosaurus, 10
Clidastes, 27
Coelophysis, 7

Coloborhynchus, 44
Compsognathus, 4
Criorhynchus, 43
Cryptoclidus, 27
Cymbospondylus, 30

D

Dallasaurus, 24
Darwinopterus, 38
Dilong, 6
Dimorphodon, 39
Diplodocus, 18
Dorygnathus, 39
Dsungaripterus, 42

E

Elasmosaurus, 32
Eonatator, 24
Epidendrosaurus, 4
Epidexipteryx, 4
Eudimorphodon, 39
Europasaurus, 9
Excalibosaurus, 29

F

Fulgurotherium, 6
Futalognkosaurus, 18

G

Gallimimus, 9
Gastonia, 9
Geosternbergia, 44
Germanodactylus, 40
Giganotosaurus, 14
Gigantoraptor, 10
Globidens, 28
Gnathosaurus, 41
Gongxianosaurus, 15
Grippia, 25
Guidraco, 43

H

Hainosaurus, 34
Hatzegopeteryx, 45
Hydrotherosaurus, 33

I

Ichthyosaurus, 24
Iguanodon, 11

J

Jeholopterus, 39

K

Kaiwhekea, 29
Kronosaurus, 30

L

Liaoxiornis, 4
Liopleurodon, 34

M

Magnapaulia, 15
Malawisaurus, 17
Mamenchisaurus, 18
Mapusaurus, 15
Mauisaurus, 35
Megalneusaurus, 32
Megalosaurus, 11
Melanorosaurus, 14
Mendozasaurus, 19
Micropachycephalosaurus, 5
Minmi, 7
Mixosaurus, 25
Mosasaurus, 34

N

Nannopterygius, 25
Nemicolopterus, 38
Nyctosaurus, 40

O

Omeisaurus, 17
Omphalosaurus, 25
Ophthalmosaurus, 26
Ornithocheirus, 44

P

Pannoniasaurus, 29
Paralititan, 19
Parasaurolophus, 13
Peloneustes, 25
Peteinosaurus, 38
Pisanosaurus, 5
Platecarpus, 28
Plateosaurus, 11
Platypterygius, 28
Plesiosaurus, 27
Pliosaurus, 35
Pliosaurus de Dorset, 35
Plotosaurus, 31
Prognathodon, 31
Pteranodon, 45
Pterodactylus, 41
Pterodaustro, 41
Puertasaurus, 21

Q

Quetzalcoatlus, 45

R

Raeticodactylus, 41
Rhamphorhynchus, 41
Rhomaleosaurus, 29

S

Sauropelta, 10
Sauroposeidon, 21
Scelidosaurus, 8
Selmasaurus, 27
Shantungosaurus, 14
Shastasaurus, 35

Shonisaurus, 33
Sordes, 39
Spinosaurus, 16
Stegoceras, 9
Stegosaurus, 13
Styracosaurus, 8
Styxosaurus, 33
Supersaurus, 20

T

Tehuelchesaurus, 16
Temnodontosaurus, 30
Terminonatator, 28
Tethyshadros, 8
Thalassodromeus, 42
Thalassomedon, 33
Therizinosaurus, 12
Thescelosaurus, 9
Triceratops, 12
Trinacromerum, 27
Tsintaosaurus, 11
Tuojiangosaurus, 10
Tupanadactylus, 42
Tupuxuara, 43
Turiasaurus, 21
Tylosaurus, 32
Tyrannosaurus, 14

U

Utatsusaurus, 26

V

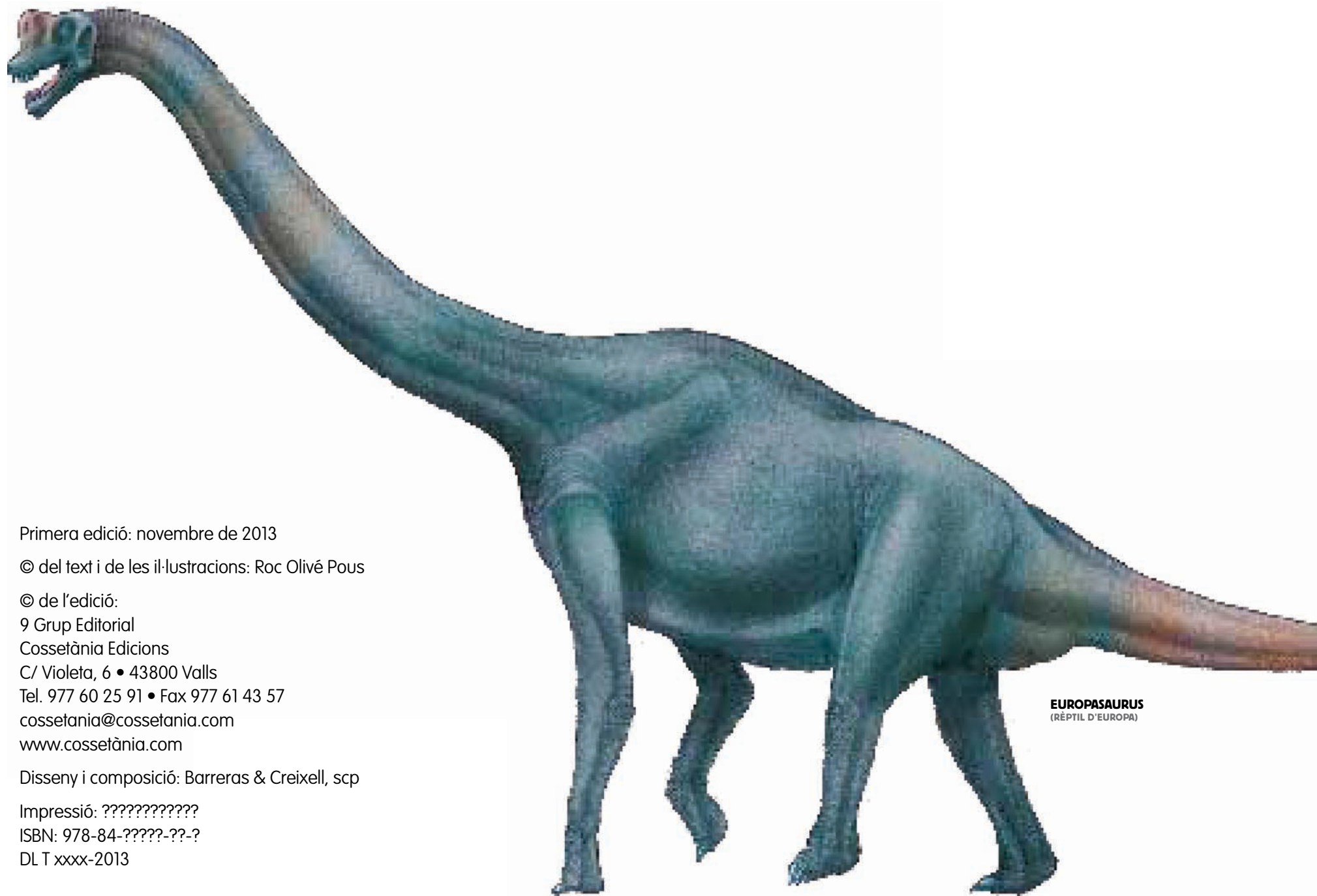
Velociraptor, 6

W

Woolungasaurus, 31

Z

Zhejiangopterus, 43
Zhuchengosaurus, 16

EUROPASAURUS
(RÉPTIL D'EUROPA)

Primera edició: novembre de 2013

© del text i de les il·lustracions: Roc Olivé Pous

© de l'edició:

9 Grup Editorial

Cossetània Edicions

C/ Violeta, 6 • 43800 Valls

Tel. 977 60 25 91 • Fax 977 61 43 57

cossetania@cossetania.com

www.cossetània.com

Disseny i composició: Barreras & Creixell, scp

Impressió: ????????????

ISBN: 978-84-????-??-?

DL T xxxx-2013